

**Odborné stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu rozpočtu
obce Tekovské Lužany**

Odborné stanovisko k návrhu finančného rozpočtu na roky 2024 bolo vypracované v súlade s ustanovením §18f odsek 1, písmeno c/ zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov .

Základným finančným nástrojom hospodárenia obce v roku 2024 bude finančný rozpočet obce, vrátane programovej štruktúry s ohľadom na veľkosť obce, podľa počtu obyvateľov. V súlade s takto schváleným rozpočtom sa budú financovať úlohy , a plniť základné funkcie obce vyplývajúcej s jej samosprávnej pôsobnosti, aj z pôsobnosti na základe zákona ,keď ide o prenesený výkon štátnej správy na obce.

Rozpočtové roky v predloženom návrhu rozpočtu sú zhodné s kalendárnym rokom. Predložený návrh viacročného rozpočtu predstavuje údaje o čerpaní rozpočtu za dva predchádzajúce roky pred rozpočtom na bežný rok 2023 , očakávanú skutočnosť a rozpočet bežného roka, a návrh rozpočtu na roky 2024 až 2026.

Návrh rozpočtu bol vypracovaný v súlade s ustanovením §4 odsek 5 Zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov, bol zostavený ako Programový rozpočet . Obsahuje zámery a ciele, ktoré sa budú realizovať z výdavkov rozpočtu obce, keďže obec má povinnosť zostaviť aj programový rozpočet.

Návrh rozpočtu je zostavený v čase ekonomickej krízy vyvolanou vysokou infláciou a vojenským konfliktom na Ukrajine, čo má za následok vývoj cien energií na trhu , ceny palív ako zdrojov energie, či tieto zmeny premietnuté do konečných cien tovarov a služieb. Balíček sociálnych opatrení zo strany štátu môže mať v roku 2024 vplyv na výšku podielovej dané pre obce a mestá.

Obec pri príprave návrhu rozpočtu vychádzala pri podielovej dani z prognózy Rady pre rozpočtovú zodpovednosť , údaje zverejnené na základe zasadnutia Výboru pre daňové prognózy , pre rok 2024 odhad KRRZ z mesiaca november 2023.
Rozpočet pre rok 2025 a 2026 odhad RRZ na základe prognózy MFSR z 11/2023.

V súvislosti s tvorbou rozpočtu bolo potrebné pracovať aj s informáciou o výške jednotkového koeficientu na jedného prepočítaného žiaka na rok 2024. . Na základe dostupných údajov predpokladaný jednotkový koeficient na jedného prepočítaného žiaka vychádza zo septembrovej prognózy v sume 105,84 EUR, oproti roku 2023 navýšenie o 3%.

A. Východiská spracovania odborného stanoviska

Pri spracovaní odborného stanoviska som vychádzala z posúdenia predloženého návrhu z dvoch hľadísk:

1. Zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu

Pri tvorbe rozpočtu na rok 2024 bola obec povinná vychádzať z platných zákonov a legislatívnych noriem:

- ústavný zákon č.493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti čl.9 ods. 1
- č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov a novely účinné od 01.01.2021
- č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v z .n. p. n.
- č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.
- č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl , stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov

Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky z 8. decembra 2004 č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie (oznámenie č. 690/2004 Z. z.) v znení neskorších predpisov vrátane všetkých dodatkov

dodatok č. 21 Metodického usmernenia Ministerstva financií Slovenskej republiky k č. MF/010175/2004-42 zo dňa 8. decembra 2004 a vysvetlivky k ekonomickej klasifikácii rozpočtovej klasifikácie

-kolektívna zmluva vyššieho stupňa pre zamestnávateľov, ktorí pri odmeňovaní postupujú podľa zákona č. 553/2003 Z.z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme

Čo sa týka informačnej povinnosti obce , návrh rozpočtu bol zverejnený na úradnej tabuli dňa 28.11.2023 .Konštatujem splnenie zákonnej povinnosti v súlade s ustanovením §9 odst. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z.n.p.

Návrh rozpočtu na roky 2024 a 2025 bol súčasťou schvaľovacieho procesu v decembri 2021 , kedy ho uznesením obecné zastupiteľstvo zobralo na vedomie . V roku 2023 pri zostavení rozpočtu obec príjmy a výdavky prehodnotila na základe údajov čerpania rozpočtu k 31.10.2023 , a očakávanej skutočnosti k 31.12.2023.

2. Metodická správnosť predloženého návrhu rozpočtu

Po metodickej stránke pre správne vypracovaný návrh rozpočtu sa vychádza aj tento rok z rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026. V čase spracovania rozpočtu a odborného stanoviska ešte nebol schválený štátny rozpočet na roky 2024 .

MF SR vydalo Príručku na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026 pod č. MF/008 193/2023-411 (ďalej len „príručka“), v súlade s § 14 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Príručka obsahuje textovú časť a prílohu.

Príručka na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2023 až 2025 (ďalej len „príručka“) vydaná v súlade s § 14 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov obsahuje textovú a prílohovú časť. Číslo: **MF/005055/2022-411**

Uplatňuje sa rozpočtová klasifikácia, podľa ktorej sa jednotne určujú a triedia príjmy a výdavky rozpočtu verejnej správy vrátane ich vecného vymedzenia a vrátane finančných operácií. Návrh rozpočtu obce je rozpísaný na položky podľa ekonomickej klasifikácie obsahujúce kódy zdrojov.

Obec je povinná návrh rozpočtu obce predložiť pre MF SR cez informačný systém RISSAM najneskôr do 10. januára 2024 rozpísaný na hlavné kategórie ekonomickej klasifikácie príjmy rozpočtu

100 daňové príjmy
200 nedaňové príjmy
300 granty a transfery

výdavky rozpočtu
600 bežné výdavky
700 kapitálové výdavky

Predložený návrh rozpočtu obce obsahuje údaje :

- a/ čerpanie rozpočtu v rokoch 2021 a 2022
- b/ schválený rozpočet na rok 2023, údaje o očakávanej skutočnosti 2023
- c/ návrh finančného rozpočtu na roky 2024 až 2026
- d/ Programový rozpočet Obce Tekovské Lužany

v súlade s ustanovením §4 odsek 6 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

B. Východiská tvorby návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu obce vychádza z vývoja hospodárenia obce v roku 2023 Príručka na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026 bola vydaná v súlade s §14 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Obsahuje textovú aj prílohovú časť, kódy zdrojov. Obec je povinná poskytovať MF SR potrebné údaje o svojom hospodárení na účely zostavenia návrhu rozpočtu verejnej správy. Údaje poskytuje obec prostredníctvom rozpočtového informačného systému pre samosprávu RIS-SAM v správe MF SR.

Ku dňu vypracovania odborného stanoviska ešte nebola zverejnená na stránke MF SR prognóza podielov z výnosu DPFO pre samosprávy pre rok 202 , ktorá tvorí najvyššiu

položku príjmovej časti rozpočtu, medzi bežnými príjmami obce. Rada pre rozpočtovú zodpovednosť zverejnila odhady výnosu DPFO pre jednotlivé obce a VÚC pre roky 2024 až 2026, ktoré sú indikatívne. Pre tieto roky boli použité prerozdelené pomery na úrovni rozpočtu na rok 2023.

Súčasný odhad MF SR zahŕňa aj vplyvy schválenia dočasného daňového bonusu do výšky 140 EUR na dieťa. Dodatočný výpadok dane je čiastočne kompenzovaný nesystémovým poukázaním podielov z výnosu DPPO samosprávam v rokoch 2023 a 2024. Poukazovaná tak bude suma podielov z dvoch zdrojov z DPFO a DPPO.

Obec je zriaďovateľom rozpočtových organizácií s právnou subjektivitou :

a/ Materská škola vrátane ŠJ

b/ Základná škola

c/ Základná škola s VJM

Zariadenie školského stravovania je rozpočtová organizácia bez právnej subjektivity, príjmy a výdavky sú súčasťou rozpočtu obce.

Príjmy rozpočtovej organizácie sú súčasťou návrhu rozpočtu. Výdavky na originálne kompetencie sú plánované podľa pripraveného návrhu VZN č. 3/2023 o určení výšky finančných prostriedkov na mzdy, prevádzku škôl a školských zariadení s účinnosťou od 01.01.2024. K uvedenému nadobúda účinnosť aj VZN č. 2/2023, ktorým sa určuje výška príspevku na čiastočnú úhradu nákladov v školách a školských zariadeniach na rok 2024.

Príjmy aj výdavky školských zariadení sú súčasťou návrhu viacročného rozpočtu obce.

Návrh rozpočtu na roky 2024 až 2026 za konsolidovaný celok obec a rozpočtové organizácie

€

	2024	2025	2026
Bežné príjmy	1 765 829	1 835 434	1 955 63
Kapitálové príjmy	55 000	30 000	20 000
Finančné operácie príjmové	10 000	0	0
vlastné príjmy RO	1 048 854	1 051 233	1 051 433
Príjmy spolu	2 879 680	2 916 667	3 027 064

€

	2024	2025	2026
Bežné výdavky	1 209 290	2 758 814	2 776 340
Kapitálové výdavky	0	0	0
Finančné operácie výdavkové	153 504	141 107	131 107
výdavky RO	1 513 168	0	0
Výdavky spolu	2 875 962	2 899 921	2 907 447

Rozpočet na všetky tri nasledujúce rozpočtové roky je zostavený ako prebytkový a v roku 2024 sa očakáva prebytok vo výške 3 718 EUR.

Konštatujem splnenie zákonnej povinnosti podľa ustanovenia §10 ods. 7 Zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov.

Návrh rozpočtu obce zostavený v súlade s ustanovením §9 odsek 3 Zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov v členení :

- a/ bežné príjmy a výdavky
- b/ kapitálové príjmy a kapitálové výdavky
- c/ finančné operácie

I.PRÍJMOVA ČASŤ rok 2024

Bežné príjmy obce

Daňové príjmy tvoria najstabilnejšiu a najvýznamnejšiu zložku rozpočtu. Najväčší podiel na daňových príjmoch má výnos dane poukazovanej územnej samospráve zo štátu tzv. podielová daň zo štátneho rozpočtu. Výnos dane je stanovený zákonom č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve.

Výška vývoja podielovej dane na roky 2024 až 2026 prognóza* v EUR na jednotlivé roky

rok	2021 skutočnosť	2022 skutočnosť	2023*	2023* OS	2024*	2025*	2026*
PDPFO	989 072	1 057 646	1 094 958	1 162 802	1 158 608	1 209 773	1 322 770

*RRZ prognóza september 2024

Z podielových daní sú financované originálne kompetencie obce . Nejde však len o výdavky na školské zariadenia, ale aj o výdavky na všetky originálne kompetencie obce napr. na sociálne služby , opatrovateľskú službu.

V roku 2024 je v príjmovej a výdavkovej časti zapracované financovanie RO s právnou subjektivitou, v rámci normatívneho a nenormatívneho financovania, vrátane vlastných príjmov sú rozpočtované príjmy :

- a/ základná škola
- b/ základná škola s VJM
- c/ Materská škola

Čo sa týka financovania originálnych kompetencií, tam je pripravený Návrh VZN pre rok 2024 o určení výšky finančných prostriedkov na mzdy a prevádzku škôl a školských zariadení.

Na rok 2024 sa počíta v návrhu rozpočtu vyčleniť finančné prostriedky na školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti obce z OK 338 101 EUR , to predpokladá 30 % z objemu podielových daní , navýšenie oproti roku 2023.

Súčasťou vlastných príjmov obce sú aj ostatné daňové príjmy ako príjmy na miestnej dani z nehnuteľnosti, miestny poplatok za TKO a drobný stavebný odpad .

Sadzby pri miestnych daniach a poplatku sa navrhujú zvýšiť VZN č. 4/2023 o určení miestnej dane z nehnuteľnosti . Podľa predloženého návrhu VZN sú zapracované daňové príjmy bežného rozpočtu na rok 2024 až 2026 . Čo sa týka zvýšenia príjmovej časti rozpočtu z vymožených nedoplatkov z predchádzajúcich rokov tam obec, ako správca dane je povinná postupovať pri vymáhaní nedoplatkov nie len v súlade s platným ustanovením daňového poriadku, ale uplatniť aj ustanovenie §7 odsek 2 písmeno c/ zákona o majetku obcí.

V návrhu viacročného rozpočtu sú premietnuté aj ostatné nedaňové príjmy a to príjmy za prenájom pozemkov ,správne poplatky, správne poplatky a vratky , úroky z bežných účtov.

GRANTY A TRANSFERY

Predpokladané príjmy z tuzemských grantov na rok 2024 sú plánované vo výške 136 400 EUR . V priebehu roka 2023 bude potrebné vykonať rozpočtové opatrenie podľa schválených grantov a transferov , čo sa týka preneseného výkonu štátnej správy obce.

Nenormatívne finančné prostriedky na vzdelávanie doporučujem tiež v priebehu roka 2024 sledovať a vykonávať úpravy rozpočtu na základe rozpočtového opatrenia z KŠU Nitra.

Najväčšiu položku predstavujú v pripravenom návrhu rozpočtu dotácie na Komunitné centrum a TSP. Zatiaľ tam nie je zapracovaná dotácia na základné vzdelávanie, očakáva sa úprava rozpočtovým opatrením v priebehu roka 2024.

Príjmové finančné operácie

V príjmových finančných operáciách sa očakáva príjem v roku 2024 v sume 30 000 EUR , z prevodu prostriedkov rezervného fondu. V priebehu roka 2024 sa očakáva ešte príjem z prevodu finančných prostriedkov na účtoch k 31.12.2023 zapojené do rozpočtu v roku 2024.

Príjmy kapitálového rozpočtu sú na rok 2024 rozpočtované vo výške 50 000 EUR
Je plánovaný príjem z predaja prebytočného majetku – pozemkov vo vlastníctve obce za účelom podpory rozvoja bývania a bytovej politiky pre mladých . V textovej časti sú plánované granty kapitálového rozpočtu v rámci investičnej činnosti a rozvoja obce.

II. VÝDAVKOVA ČASŤ rozpočtu obce v roku 2024

Výdavková časť rozpočtu obce bola spracovaná v súlade s ustanovením §7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy . Z rozpočtu obce sa v roku 2024 má obec povinnosť prednostne zabezpečiť financovanie všetkých záväzkov, ktoré pre ňu vyplývajú z plnenia povinnosti ustanovených osobitnými predpismi , a je povinná uhrádzať

*a/ záväzky obce vyplývajúce z plnenia povinnosti ustanovených osobitným predpisom
b/výdavky na výkon samosprávnych pôsobností obce podľa osobitných predpisov
c/výdavky na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy podľa osobitných predpisov*

d/výdavky spojené so správou, údržbou a zhodnocovaním majetku obce

e/záväzky vzniknuté zo spolupráce s inou obcou
a iné výdavky ustanovujúce osobitnými predpismi.

Bežné výdavky

Bežné výdavky navrhovaného rozpočtu obce na rok 2024 vychádzajú z predbežného čerpania rozpočtu v roku 2023

Zatiaľ nie je plánovaná valorizácia osobných nákladov v takej výške, ako to bolo v roku 2023 zákonným predpisom, v návrhu rozpočtu je očakávané minimálne navýšenie osobných nákladov len z dôvodu navýšenia podľa počtu odpracovaných rokov. To sa týka aj plátov v školách a školských zariadeniach.

Výdavky finančného rozpočtu sú v návrhu rozčlenené podľa funkčnej klasifikácie.

Analýza príjmov a výdavkov rozpočtu pri nakladaní s odpadom v obci v EUR:

	2021 skutočnosť	2022 skutočnosť	2023 OS	2024 návrh	2025 návrh	2026 návrh
Príjmy skutočnosť	65 700	60 000	60 000	60 000	70 000	70 000
Výdavky	49 147	36 102	58 000	55 000	55 000	55 000
v tom:						
vývoz TKO	32 729	26 638	41 000			
popl.ulož.	6125	4713	9 000			
Zb.dvor	10 293	4751	8 000			

Na základe informácií zamestnanca miestnych daní a poplatkov je pokles nákladov súvisiacich s odvozom a likvidáciu odpadu a to efektívnym dodržiavaním podmienok nastavených od roku 2022 cez VZN pri spôsobe nakladania s odpadom a určením sadzieb poplatku za TKO a jednotlivé komodity odpadov.

V roku 2023 je očakávaný výdaj za služby spojené s TKO navýšený o sumu 12 274,86 EUR za úhradu faktúr z roku 2022 a o sumu 1808,10 EUR za faktúr za uloženie odpadu.

Od roku 2021 je príjem súčasťou nedaňových príjmov ako príjem za poskytovanie služieb.

Spôsob nakladania s odpadom je upravený vo VZN . V roku 2024 sa neočakáva zmena sadzieb , až od roku 2025 s ohľadom na vývoj výšky poplatku za uloženie odpadu. Je potrebné počítať podľa medializovaných informácií, že poplatok za uloženie odpadu sa bude každoročne zvyšovať v najbližších dvoch rozpočtových rokoch.

Na základe metodickej príručky na zostavenie rozpočtu 2024 až 2026 subjekty verejnej správy v prípade prijatia návratných zdrojov financovania musia v prílohe svojho návrhu rozpočtu uvádzať údaje týkajúce sa časového rozlíšenia platených úrokov , predpokladaná hodnota úrokov časovo rozlíšenia na jednotlivé roky.

V roku 2024 sa očakáva ,že sa budú prenášať do roku 2024 predplatené kredity s tým,že tento zostatok finančných prostriedkov bude samostatne zapojený do rozpočtu v roku 2024 cez príjmové finančné operácie . Obec túto zmenu rozpočtu vykoná cez rozpočtové opatrenie.

Výdavky kapitálového rozpočtu zatiaľ nie sú rozpočtované pre roky 2024 až 2026.

Výdavkové finančné operácie

Výdavkové finančné operácie sú rozpočtované vo výške 153 504 EUR na rok 2024 Počíta sa so splácaním úveru v sume 95 004 EUR v rozpočte na rok 2024, v nasledujúcich dvoch rokoch ročne 107 807 EUR.

Obec nakoľko je 100% v obchodnej spoločnosti počíta sa s návratnou finančnou výpomocou v sume 55 200 EUR v roku 2024 , v nasledujúcich rokoch nakoľko sa očakáva zvýšený príjem v obchodnej spoločnosti z vlastnej činnosti prevádzky kanalizácie v obci , finančná výpomoc zo strany obce sa plánuje ponížiť.

Obec má záväzky z finančného prenájmu rozpočtované na všetky tri rozpočtové roky v sume 3300 EUR ročne.

Programový rozpočet obce na roky 2024 až 2025

Obec splnila zákonnú povinnosť a zostavila k finančnému rozpočtu Programový rozpočet. Je navrhnutý na rok 2024 ako prebytkový ,plánuje sa prebytok v sume 2218 EUR .Programový rozpočet má rozpočtovaných 10 programov a 33 podprogramov slúžiacich k plneniu zámerov a cieľov jednotlivých programov obce.

Zhodnotenie predloženého návrhu rozpočtu obce na rok 2024 až 2026

Návrh viacročného rozpočtu obce je spracovaný v súlade so všeobecno- záväznými predpismi – zákonom č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene

a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonom č. 583/2004 Z.,z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov §10 odst.3 bod a/ b/ a c/, v členení na bežné príjmy , bežné výdavky a výdavkové finančné operácie.

Súčasťou návrhu finančného rozpočtu obce je aj Programový rozpočet Obce Tekovské Lužany na rok 2024 .

Návrh rozpočtu zohľadňuje aj ustanovenia zákona č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov.

Zohľadňuje aj ustanovenie zákona č. 564/2004 Z..z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov , s dopadom na legislatívne zmeny zo strany štátu.

Návrh rozpočtu obce bol spracovaný súlade so všeobecno- záväznými nariadeniami a internými predpismi obce

Súčasťou stanoviska je v prílohe

*a/ návrh finančného rozpočtu obce na roky 2024 až 2026
b/ Programový rozpočet obce Tekovské Lužany na rok 2024*

Pre obecné zastupiteľstvo:

Na základe môjho odborného stanoviska k Návrhu rozpočtu obce na rok 2024 až 2026 , a skutočností v ňom uvedených, odporúčam pre OZ postupovať v súlade s ustanovením §11 odsek 4 písm. b/ Zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení , a finančný rozpočet obce na rok 2024 schváliť. Finančný rozpočet obce na roky 2025 a 2026 odporúčam zobrať na vedomie.

Zároveň navrhujem priebežne v roku 2024 sledovať plnenie vývoj hospodárenia podľa schváleného rozpočtu a v prípade potreby v priebehu rozpočtového roka tento rozpočet upraviť, na základe prijatého rozpočtového opatrenia. Bezprostredne po zverejnení údajov MF SR a po schválení štátneho rozpočtu odporúčam prijať rozpočtové opatrenie a upraviť prognózu podielov dane na výšku určenú MF SR.

Zároveň prijať rozpočtové opatrenie aj na úseku školy týkajúce sa normatívneho a nenormatívneho financovania v roku 2024 na základe oznámenia zo strany KŠU Nitra.

*Mgr. Adriana Kovács
hlavná kontrolórka obce*

V Tekovských Lužanoch , dňa 11.12.2023